

TOSAMA

GLASILO DELAVCEV TOSAME

Glasiło
izhaja od
meseca
oktobra
1965
leto
izdavanja
XVIII
Števílo
izvodov:
1200
Št. 11
november
1983

Devetmesečno gospodarjenje v TOZD Saniteta

Otežkočene gospodarske razmere so povzročile, da smo zabeležili slabše rezultate kot smo planirali. Pri proizvodnji smo zaostali za planom za 3 %. Po posameznih oddelkih pa je bila izpolnitev plana naslednja:

— tkalnica ovojev	101 %
— sanitetna konfekcija	100 %
— otroška konfekcija	80 %
— mikalnica	102 %
— tkalnica gaze (v votkih)	89 %
— belilnica — vlaknine	104 %
— vlaknovinski oddelek	82 %

Največji zaostanek za planom je pri proizvodnji tkanin in vlaknovin. Manjša proizvodnja tkanin je predvsem zaradi slabe kvalitete preje, uvajanja novih tkal in uvajanja novih strojev. Da bi povečali proizvodnjo, bo potrebno nabavljati boljše materiale, izboljšati usposabljanje novih delav in povečati strokovno moč oddelka.

Proizvodnja vlaknovin je manjša zaradi pomanjkanja vlaken. S požarom in prekinitvijo proizvodnje v OZD »INCEL« Banja Luka, se je pomanjkanje še povečalo tako, da smo morali uvoziti viskozno vlakno in zato potrošiti devizna sredstva, kar je dodatno obremenilo našo devizno bilanco. Ponovno oskrbo iz Incela pričakujemo v prihodnjem letu. Iz navedenih vzrokov je zaostala za planom tudi otroška konfekcija. Pričakujemo, da se bo do konca leta zaostanek zmanjšal, ker se bo intenzivno predelovalo tetra blago, ki je na zalogi in tudi prodalo zunanjim kupcem nekaj netkanega blaga.

Kljub navedenim težavam smo proizvedli več izdelkov kot v istem obdobju preteklega leta in pri tem povečali produktivnost. Glede na založenost s surovinami in na zagotovila dobaviteljev pričakujemo, da bomo do konca leta normalno poslovali in tako zmanjšali zaostanek za planom.

Posebno pozornost moramo še naprej posvetiti izvozu, kvaliteti izdelkov in trošenju materialov v okviru normativov.

Ob zmanjšanih možnostih uvoza opombe, zaradi pomanjkanja dinarskih in deviznih sredstev smo se usmerili v izdelavo opreme v lastnih delavnicah in v nakup rabljene opreme. Povečano produktivnost in dohodek pričakujemo zlasti s skromnejšim obratovanjem novih štirih strojev domače konstrukcije za higienske vložke in z vključitvijo v proizvodnjo rabljenega stroja za izdelavo svitkov, saj bo s tem odpravljeno ozko grlo pri proizvodnji vate. Pred montažo je tudi novo snovalo, ki bo odpravilo ozko grlo pri snovanju.

Izboljšani finančni rezultati nam dajejo tudi možnost, da v prihodnjem letu smeleje načrtujemo investicije in z realizacijo le-teh še izboljšamo naše poslovne rezultate.

2. NABAVA

Težave pri nabavljanju reprodukcijskega materiala se še povečujejo, ker se zastrujejo tudi splošne razmere pri gospodarjenju. Največji problem je vsekakor splošno pomanjkanje deviz, kar povzroča zastoje v proizvodnji pri dobaviteljih vsled pomanjkanja substanc.

3. UVOZ

Razmeroma dobro preskrbljenost z reprodukcijskimi materiali iz uvoza smo dosegli s pomočjo družbe, saj smo lahko zadržali večji delež z izvozom ustvarjenih deviz, poleg tega pa smo za boljšo oskrbo domačega tržišča dobili intervencijska sredstva. Vse to je povzročilo, da je dosežen uvoz v višini 1.464.915 \$ znatno večji od planiranega in za 12,6 % večji od uvoza v lanskem istem obdobju.

Tudi v prihodnjem letu se računa na pomoč družbe, vendar bo pogojena z obvezo povečanja proizvodnje in izvoza. Končni cilj je seveda toliko povečana proizvodnja in izvoz, da intervencija družbe ne bo več potrebna.

4. PRODAJA

Razmere na tržišču so še vedno take, da brez večjih težav prodamo večino naših izdelkov. Na tržišču je še vedno pomanjkanje higienskih izdelkov, gaze in izdelkov iz gaze ter vate. Plan prodaje je bil dosežen skoraj 100 %, neto realizacija pa je bila kar 38 % večja kot v enakem obdobju preteklega leta.

Pričakujemo, da bo s stabilizacijo padlo povpraševanje po nekaterih naših izdelkih, zlasti po artiklih za enkratno uporabo. Zato moramo že zdaj v okviru možnosti začeti akcije za prodor in obdržanje na trgu s temi izdelki. Na zmanjšanje prodaje bo vplivala tudi podražitev naših izdelkov, ki je bila realizirana v tem tromesečju.

5. IZVOZ

Planskih prizadevanj pri izvozu nismo dosegli. Z izvozom 1.435.786 \$, smo zaostali za planom za 25,5 %. Vzroki za ta zaostanek so predvsem v omejevanju izvoza sanitetnih iz-

delkov in povečani proizvodnji za domače tržišče na podlagi dobljenih intervencijskih deviz. Opaža pa se tudi zmanjšanje povpraševanja v zahodni Evropi ter zastarelost naših higienskih izdelkov. Ker je izvoz še vedno življenskega pomena, moramo pri naslednjih investicijskih vlaganjih vsekakor upoštevati tudi primernost novega izdelka za prodajo na zahodnih tržiščih.

6. FINANČNI IZID POSLOVANJA

Finančni rezultati, so kljub težavam še razmeroma ugodni. Z novimi izdelki, povečanjem cen in varčevanjem smo dosegli, da so povečanje celotnega prihodka in dohodka na ravni inflacijskih gibanj, kar pomeni, da realno nič več ne zaostajamo. Hitrejši porast porabljenih sredstev (41,6%) od celotnega prihodka za 1 %, pa nas opozarja, da moramo gospodarnije v TOZD budno opazovati in ukrepati v smeri povečanja dohodka v smislu zgoraj navedenih ukrepov.

Sredstva za razvoj so sicer nominalno 80 % večja, kar je lep uspeh, vendar pa komaj zadostujejo za financiranje povečanih potreb po obratnih sredstvih in za vzdrževanje likvidnosti. Zatorej z doseženimi rezultati ne smemo biti zadovoljni, ker moramo tudi zagotoviti postopno rast osebnih dohodkov, kar pa zmanjšuje sredstva za razvoj.

V tem trenutku je zlasti pomembna usmeritev na domače surovine, ker bomo le na ta način obšli direktni vpliv zmanjšanja vrednosti dinarja pri nabavi surovin in tako zmanjšali nenehni visok porast stroškov poslovanja. Hitreje je zato potrebno realizirati vse zamisli, ki kakorkoli vplivajo na zmanjšanje uvoza ali na varčevanje z energijo in reprodukcijskimi materiali.

Povprečni osebni dohodki so bili v obravnavanem obdobju 13.222 din, kar je za 22,9 % več kot v enakem obdobju lani. Projekcija do konca leta omogoča 6 % — tno povečanje osebnih dohodkov za zadnje tri mesece. Ker je rast osebnih dohodkov omejena z družbenim dogovorom, je višina osebnih dohodkov omejena. Večje osebne dohodke je torej možno doseči le s povečanjem dohodka nad planirano višino v zadnjem kvartalu.

7. ZAKLJUČEK

Rezultati obravnavanega obdobja kažejo, da se je gospodarski položaj TOZD relativno izboljšal. Realno gledano pa je rezultat gospodarjenja enak prejšnjim letom, saj visoka inflacija razvrednoti dosežene rezultate. Prizadevanja za povečanje proizvodnje, produktivnosti in dohodka moramo z nezmanjšanim tempom nadaljevati, zlasti pa naloge:

- zamenjava uvoženih surovin z domačimi
- povečati izvoz
- izboljšati kvaliteto izdelkov
- izboljšati izkoriščanje strojev
- sproti povečanje prodajnih cen izdelkov v višini, ki ustreza deležu povečanih cen reprodukcij-skemu materialu

Le z nenehnim delom na teh področjih bomo uspeli obdržati realne rezultate na doseženem nivoju in zbrati prepotrebna sredstva za modernizacijo, ki je pogoj za nadaljnjo uspešno poslovanje.

Direktor Tozd Saniteta
Leskovec Janez dipl. oec.

Poslovanje v TOZD Filtri

1. PROIZVODNJA

Vrednost dosežene proizvodnje v devetih mesecih znaša 153.035.706 din, s tem je letni proizvodni plan izpolnjen vrednostno 85 %. Po posameznih skupinah izdelkov so rezultati različni, s tem da je najvišje dosežena osnovna proizvodnja cigaretnih filtrov. Največje težave pa se pojavljajo pri izdelkih, ki se upeljavajo oziroma so novi v proizvodnem programu.

Prizadevanja v gospodarskem načrtu, ki so bila grajena na izvozu zlasti filtrov se niso v celoti realizirala. Spremembe zunanje trgovinskega režima med letom, oziroma zmanjševanje koriščenja ustvarjalnega deviznega priliva so povzročile, da smo uvozne posle opravljali v obliki storitev. Stem se je bistveno zmanjšal finančni učinek takega izvoza, devizni učinek tako opravljenega dela je tudi nižji.

Zaostrena devizna situacija je prisilila tobačne tovarne, da so se regijsko povezovale v okviru zaključenih reprodukcijskih verig. V taka zaprta združenja tobačne industrije, ki imajo lastno osnovno proiz-

vodnjo, izvoz in proizvodnjo filtrov, je nemogoče prodreti, oziroma opravljati za njih posle predelave.

— Planirana proizvodnja papirnih filtrov, že ovrednotena v letnem planu, ni bila realizirana, zaradi popolne nezainteresiranosti kupcev, ki so za slučaj težav hoteli imeti rezervni program, prav ničesar pa niso ukrenili, da se ta proizvodnja uvede pri njih kot dodatni proizvod.

— Proizvodnja novih izdelkov iz vlaknovin za široko potrošnjo in bolniško uporabo ni realizirana po planu. Občutno zaostaja prodaja za široko potrošnjo.

Program proizvodnje bolniških izdelkov je od predvidene široke ponudbe tržno realizirana samo na nekaterih standardnih izdelkih, ki jih tržišče pozna. Vse ostale nove izdelke pa bo potrebno ponovno ustrezno ponuditi kupcem oziroma preko reklame najti pot do potrošnikov.

— Proizvodnja VIRKOL vrečke je nov izdelek, letos prvič ponujen tržišču. Prve ocene za kvaliteto in uporabnost so ugodne, prodaja pa zaradi številnih okoliščin

še ni enaka ugodnim marketinškim predvidevanjem.

PRODUKTIVNOST

Produktivnost zaradi navedenih vzrokov pada, ker se zmanjšuje visoko mehanizirana proizvodnja, ki jo zaradi sile razmer nadomeščamo z ostalo manj produktivno proizvodnjo. Delni vzrok za nižje produktivnosti ima opravljanje storitev oziroma opravljanje storitev, kjer se finančno kot prihodek ovrednoti samo opravljeno delo, ne pa tudi surovine, ki so last kupca.

IZKORISTEK STROJNIH ZMOGLJIVOSTI

Izkoristek za obravnavano obdobje pada, ker se pri izpolnjevanju plana povečuje delež ročnih in manj mehaniziranih del.

Po oceni znaša izkoristek strojnih zmogljivosti osnovne proizvodnje do 43 %, ostalih naprav in strojev pa do 56 %.

Pomanjkljiva in nepopolna oprema ter neuskaljenost kapacitet, zlasti pri predelavi in konfekcioniranju, znižujeta proizvodni efekt.

PORABLJENA SREDSTVA

V času izdelave dokončnih podatkov za porabo osnovnih in pomožnih materialov še ni. Izdelan obračun za osem mesecev in enak trend porabe za vnaprej kaže, da je vsa poraba v mejah normativov, s tem, da je poraba vlaknovine višja od normirane.

Analiza in kontrola nabavljenih surovin kaže, da domači polproizvodi, zlasti pa zunanje surovine močno odstopajo od zahtev kvalitete in so čestokrat na meji uporabnosti.

Zato se v normative vgrajujejo večji % izmeta in odpadkov, kar pri obračunu omogoča opravičevanje porabe, pri materialnem obračunu pa ta poraba viša stroške.

Zaradi slabše založenosti s temi izdelki pada njihova kvaliteta, kar vpliva na izgled in kakovost izdelkov, ki so poslani do kupcev. Vzporedno s slabšo oskrbljenostjo tržišča z reprodukcijskimi materiali pa so vse pogostejše zahteve za deviznim pokrivanjem uvoznih sestavin v materialih.

DOSEŽENA PRODAJA

Vrednost dosežene prodaje znaša 61,1 % od postavljenega letnega plana za to obdobje. Iz razlike med dosežene proizvodnje in realizirane prodaje je razvidno, da so zaloge končnih izdelkov predvsem iz programa predelave netkanega tekstila in medicinske plastike visoka.

Število zaposlenih v TOZD-u v obravnavanem obdobju znaša 78 delavcev in je zaradi nerealiziranih programov proizvodnje, bistveno manjše od planskih predvidevanj.

Izraba delovnega časa je boljša, odsotnost je za 2,3 % nižja od planske za to obdobje, izraba delovnega časa znaša 82 %.

Povprečni izplačani osebni dohodka za to obdobje so za 21,9 % višji od lanskega leta za devet mesečno obdobje.

Ta rast osebnih dohodkov ne dosega skokovite rasti cen in naraščajoče inflacije, ter ne sledi rasti osebnim dohodkom v gospodarskih organizacijah občine.

Iz ekonomsko finančnih pokazateljev bombažno predilske grupacije je razvidno, da izgubljammo dobre pozicije in drsimo v povprečno sivino ali celo še nižje.

Temu gospodarskemu učinku ustrezno so doseženi finančni rezultati, ki preko ustrezne družbene regulative, urejajo oziroma dovoljujejo višino izplačanih osebnih dohodkov.

OCENA POSLOVANJA

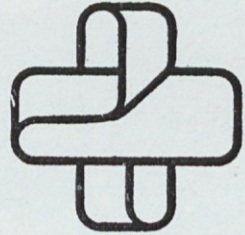
Vzroki nedoseganja s predsanacijskim programom postavljenim ciljem so:

- Preoptimistično planiranje novih izdelkov, ki jih na tržišču ni možno prodati v načrtovanem obsegu ali pa tržišče ni pravilno in dovolj obdelano.
- Občasno pomanjkanje surovin za izdelke, ki so iskani in dosežajo primerno ceno (staničevina, vlaknovina težjih gramatur).

— Popolna prepoved uvoza opreme za proizvodnjo, ki smo jo načrtovali.

S tem je odpadla izdelava tržno zanimivih proizvodov.

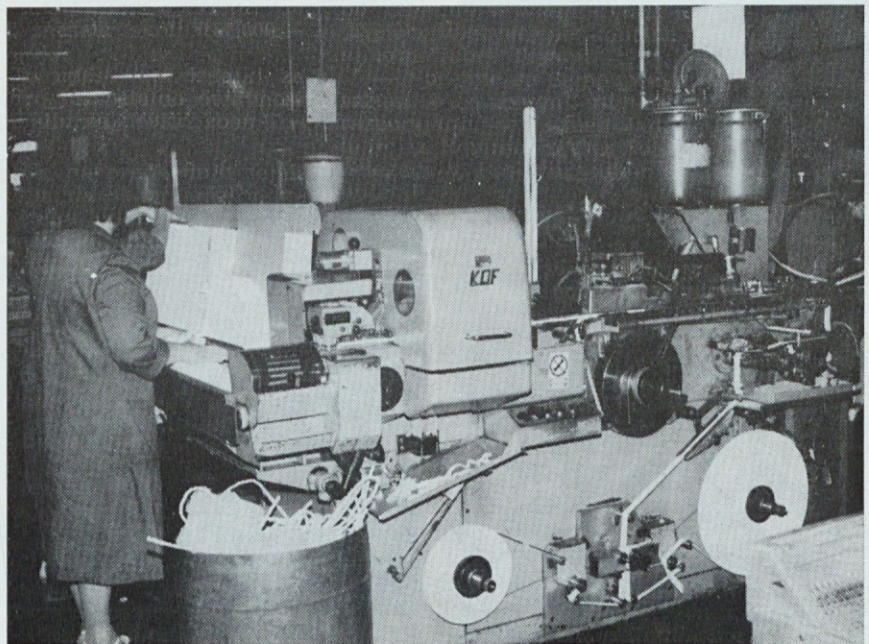
- Načrtovana proizvodnja fiksirnih ovojev kasni, ker ni še ustreznih projektov in dodatne domače opreme za rekuperacijo topil.

- Zaradi neustrezne opreme, priprave in delitve določenih strojnih faz dela je proizvodnja izdelkov skupnega prihodka dražja in manj efektivna.

Taka delitev povzroča več rutinskega administrativnega in manj ustvarjalnega dela.

- Načrtovani programi dodatne proizvodnje so uvedeni v proizvodnjo ali pa so v zaključnih fazah izvedbe. Učinki teh že uvedenih dodatnih programov, niso vrednostno nadomestili izpada proizvodne filtrov.
- Iz programa dela strokovnih služb je razvidno, da se vse strokovno delo in vsa prizadevanja izvajajo za opravljanje tekočih vsakodnevnih nalog. Za delo na novih še ne obdelanih programih, na iskanju novih proizvodov pa ni trajne in stalne zadolžitve za nobeno od teh služb.

Predstavljamo vam...

Služba varstva pri delu in zavarovanja v DO

Službo sestavljajo sledeče službe:

- služba varstva pri delu
- gasilska služba
- služba za zavarovanje, SLO in družbeno samozaščito

SLUŽBA VARSTVA PRI DELU

Služba je organizirana na podlagi zakona o varstvu pri delu in skrbi za zakonito izvajanje predpisov iz varstva pri delu.

Vodja službe je tov. FRANC MAROLT, ing., V Tozd so pa v skladu z zakonom postavljeni pooblaščenca za varstvo pri delu. V TOZD SANITETA opravlja to delo tov. MARIJA HROVAT, v TOZD FILTRI pa tov. MIRAN ZUPANČIČ.

Marija Hrovat

pravo pomanjkljivosti. Vsak delavec dobi takoj ob sprejemu v DO uvaljni karton. Poučijo ga o varnem delu, o delovno nevarnih strojih, s katerimi bo upravljal o osebni zaščiti itd. Za delavce v rednem delovnem razmerju pripravljajo občasne preizkuse znanja iz varstva pri delu. Organizira zdravstvene preglede za delavce, ki delajo na delovnih mestih s povečano nevarnostjo poškodb in zdravstvenih okvar in za delavce, ki delajo na delovnih mestih, ki morajo biti pod stalno zdravstveno kontrolo.

Organizira preglede in preizkuse delovnih priprav in naprav (stro-

Franc Marolt — vodja službe

Nujnost po ustanovitvi take službe je predvidel zakonodajalec in tudi naša prva skrb je, da je delo varno in, da se zdravi vračamo domov. Da je delo res varno, je potrebno delovno okolje urediti, da se bodo možnosti za poškodbe zmanjšale na minimum, v skrajnem primeru tudi ustaviti stroj in prepovedati delo, če ni zagotovljena zadostna varnost.

Naj na kratko opišem še delo službe.

Služba skrbi za izobraževanje s področja varstva pri delu, organizira preglede in preizkuse delovnih priprav in naprav in skrbi za od-

jev), še posebno veliko pozornost posvečajo pregledu delovnih priprav in naprav s povečano nevarnostjo poškodb kot so tlačne posode, dvigala itd. Poleg navedenega skrbi še za odpravo pomanjkljivosti iz varstva pri delu po odločbah tako občinske kot tudi republiške inšpekcije.

Ob nesrečah pri delu se naredi prijava nesreče, obvesti zdravnika, vodi ostalo evidenco in analizira, zakaj je prišlo do nesreče.

Služba je tudi upravljalec zbiralno-čistilne naprave. Vidi se, da je delo službe raznoliko in odgovorno. Da bo delo varno, moramo poleg službe skrbeti vsi, predvsem pa vodje del in na neprevidnosti pravočasno opozarjati.

Ostale službe bodo predstavljene v naslednji številki.

Mi v Kumrovcu

Nekolikaj zgodnja ura je naznaila, da se danes odpravljamo na nevsakdanjo pot. Resnično nevsakdanjo, kajti obiskati rojstni kraj tovariša Tita, to zares ni vsak dan.

Kar malo majhna skupina se nas je zbrala ob napovedani uri. Pa nič zato. Pot je bila prijetna, sproščeno vzdušje nas je naenkrat prineslo do Sotle, od tu pa je le streljaj do Kumrovca. Pokrajina tostran Sotle ni bila čisto nič drugačna kot onkraj Sotle. Razlika je bila le z modrimi števkami označene hiše. Veliko pričakovanje se je uresničilo. Kar z malo neugodja se bližal hiši velikega sina Zagorja, tako majhnega se človek v hipu počuti ob spominu na velikana naše jugoslovanske zgodovine in obenem vesel, da pripadaš narodu, ki ima Tita. Kumrovec bi bila danes še vedno neznana vasica med griči in grički, tako pa se danes steka reka obiskovalcev od blizu in daleč, tudi zamejstva. Pridejo, da se poklonijo spominu JOSIPA BROZA — JOŽA iz Kumrovca, z zvedavo željo pokukati v otroštvo moža, ki ga svet nemara še bolj pozna kot Jugoslavo.

Prav je, da nekoliko opišem domovanje, hišo v kateri je tekla zibelka Joža. Leto 1860 štejejo za nastanek hiše Brozovih. Rodovina se sicer že v 17. stoletju naselila tod, vendar sta tega leta starša Broz dogradila hišo. Hiša je tudi danes natančno taka, kot je bila ob nastanku. Čas ji je dal le patine preteklosti. Vstopiš v vežo ali lojpo, kot ji pravijo Zagorci, od koder se ti odpre vsa notranjost dokaj prostorne hiše. Desno prideš v »hižo« s pečko v levem kotu. Desni je rezerviran za posteljo staršev. Tu je še skrinja za shranjevanje perila, poleg koljevka — zibka, v kateri je spal mali Joža. Naprej je še manjši prostor »štibli-ca«, kjer so spali otroci. Posebnost

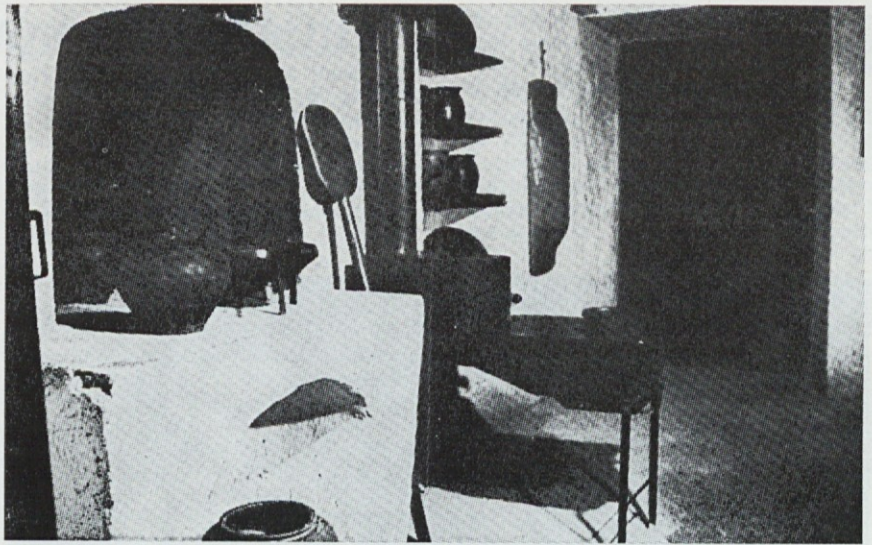

Miran Zupančič

prostora je »tafelbet« — postelja, ki je bila samo čez noč ležišče, podnevi pa prostor za delo, kajti posteljo je prekril lesen pokrov. Iz veže naravnost pa prideš v črno kuhinjo. Tu še danes stoji preprost železen štedilnik, pa kuhinjska posoda. Tudi žrvanj ali žrmlje so tu, ki so mlele žito za kruh in priljubljene žgance. V vseh prostorih vidiš nešteto predmetov za vsakdanjo rabo. Izza hiše je vodnjak, ki ga danes ne uporabljajo. V hlevu in skednju, ki je bil obenem tudi klet, pa je razstavljeno nekaj kmečkega orodja, lojtni voz, plug, jarmi za volove. Vse daje slutiti o ne veliki, pač pa trdni kmetiji Brozovih.

Pred hišo stoji spomenik Titu, ki te pozdravlja in vabi na ogled njegove rojstne hiše.

Staro jedro Kumrovca, hočejo Kumrovčani ohraniti takšno kot je bilo v času Titovega otroštva. Nekaj hiš, tipično zagorskih, je obnovljenih, vendar vse to deluje nekam hladno. Že pogled na dimnike, ki niso počrneli dajo vedeti, da so hiše le eksponati — zunanja podoba nekega časa. Še eno posebnost tega kraja smo si ogledali. To je Spominski dom borcev in mladine. Zares je impozanten, zato ni čudno, da je pobral precej nagrad za arhitekturo. Čeprav objekt s petimi nadstropji čisto nič ne kazi pokrajine in je lepo zlit s samim vrhom hriba, na katerem stoji. Pobuda za izgradnjo doma je prišla iz Bežigrada in Kumrovca, nato pa je postala kmalu vsejugoslovanska akcija. Tako je danes Dom dejansko središče za proučevanje življenja in dela Tita, ter naše revolucije. Dom premore bogato knjižnico, fonote-

Notranjost črne kuhinje

ko, zbira tudi filmsko in ostalo gradivo. Zbrano je praktično vse, kar je napisanega o Titu in seveda tudi njegova dela. Enega od filmov smo si ogledali, bil je dejansko mozaik Titovih poti miru, sodelovanja med narodi in neuvrščene politike.

Pot nas je nato vodila v Stubice. Vozili smo se po krajih še enega velikana naše zgodovine. Po krajih Matije Gubca, ki je dvignil hrvaški in slovenski kmečki življenj v upor proti gosposki in ni čudno, da je v teh krajih še vedno prisoten revolucionaren duh. Iz tega okolja je zrastel JOSIP BROZ, ki je podobno kot Gubec popeljal svoje ljudstvo v upor in zmagoviti pohod

k narodnostni osvoboditvi in v socialistično družbo.

Obisk krajev obeh velikarov zgodovine je v nas zapustil izjemen vtis in vredno bi se bilo vrniti še kdaj v te kraje, še je nekaj tipično zagorskih hišic, ki so neme priče zgodovine. Napredek tudi tod dela dolge korake in dolžni smo svojim zanamcem ohraniti čimbolj avtentične stvari naše zgodovine. Ponosni smo lahko na svojo zgodovino in na Tita — spomin nanj pa nikakor ne sme zbledeti.

Milan Drčar

Obisk Milana

Mednarodna razstava tekstilnih strojev (angleška kratica ITMA) je bila letos v Milanu. Razstavljajo je 1200 razstavljalcev iz vsega sveta — največ iz Evrope.

V milanskem mestu so nas v vseh svetovnih jezikih, pa tudi v našem, pozdravili plakati in pokazali, da še vedno vidijo v nas dobre kupce strojev.

Zaradi strokovnih zahtevnosti, ter naših potreb smo si že pred odhodom razdelili delo po svojih delovnih področjih. Pakirni stroji, ter mikalniki predstavljajo obširno področje, ki pa jo je omejila z ene strani slaba ponudba pakirnih strojev na tem sejmu, z druge pa visoka cena novih mikalnikov.

Pod nazivom pakirni stroji so bili razstavljeni končni stroji za razne embalaže, signirne, ter druge namene, vendar pa ne za pakiranje sanitetnih izdelkov.

Ponudba mikalnikov pa je bila bolj pestra. Na tem sejmu je bila

možnost, da so strokovnjaki različnih tovarn soočili za isto mizo.

Predvsem prijaznosti in poslovnosti dveh strokovnjakov g. Ton Tijssensa Nizozemec iz firme Plaff freres (Rubait, France) in Tte English Card Clothing Co. Ltd. (Huddersfiela, Engrand) ter g. Vladimir Witeka glavnega konstruktorja Befame (Bjalsko Bjala — Poljska), ter se moram zahvaliti, da je konec dolgoletnih vprašanj o tem ali je Befamin mikalnik (tip CU, CU 31, CU 311 in novi CU 614 (2000) cena 54 000\$ primeren za visokoprodukcijsko izdelavo kakovostne sanitetne vate.

V dvodnevni razgovori — najprej z vsakim posebej, potem pa z obema skupaj, smo prišli do naslednjih po mojem mnenju pomembnih ugotovitev:

1.

Mikalnik Befama stare in nove izvedbe za izdelavo vate ni primeren konstruiran, saj prva polovica mikalnika — predmikalnik — plast vate le rahlja (odpira) ne pa mika — kar dela šele druga polovica —

— zato mikalnik ne more zmikati več kot cca 18 kg/h srednje zmikane vate.

2.

Če bi mikalnik predelali tako da bi tudi predmikalnik imel elastično oblogo, prenosni valj bi delal kot snemalni valj, žagčasto ali togo oblogo pa bi imeli le dovajalni valji — potem bi tudi ta tip mikalnika lahko naredili **več in boljše vato**. Seveda pa bi za ta namen moral priti v tovarno strokovnjak Befame (za 2 — 3 dni) ter bi izdelal potrebne načrte.

3.

Večji del evropskih tovarn uporablja predelane stare mikalnice z okrovom, za izdelavo sanitetne vate. Zmogljivost je cca 8kg/h. Več mikalnikov v liniji je priključeno na en stroj (npr. cik—cak). Tako dela tudi največja evropska tovarna Hartman v veliki meri s predelanimi starimi mikalniki. Predelava je enostavna saj cena vate — drugih predelav ne prenese. Glavno predelavo pomeni zamenjava oblog,

ter vlečajeenje osi. Za predelavo potrebne obloge pa izdelujejo vse zna- ne tovarne mikalnih oblog.

Naše nadaljne povečanje mikal- niških zmogljivosti bomo torej mo- rali pokriti s starimi mikalniki, saj je cena novih previsoka. Tako je cena modernega mikalnika Mark 4 Crosrol 30 000. (Ponudba najmo- dernejšega mikalnika zmogljivosti 20 — 75 kg/h).

Ponudbo najboljšega mikalnika za naš namen od firme Spinbaum pa še pričakujem.

4.

Dipl. ing. V. Witek pozna TOSA- MO, zato je kot pogoj dobri vati poudaril potrebo po kakovostnih svitkih in dobro očiščenem beljenem bombažu.

— Razumljivo je, da so nas vse, ki smo obiskali to strokovno sre- čanje pritegnile novosti na vseh področjih tekstilstva. O tem bodo gotovo pisali sopotniki, saj nas je bilo službeno prisotnih 13, prek DITIS-a pa 10.

— Sam bi rad za konec napisal ne- kaj turističnih besed, saj je na- vsezadnje obisk Milana organizi- ral Kompas. Vodnik nas vso pot ni nič motil, tako, da smo se ob

brnenju motorja lahko nemoto- ma razgledovali po enolični dol- gočasni ravni pokrajini, brez lju- di, posajeni s trto in koruzo. Ker smo se vsak dan vozili 4 ure iz hotela do razstavišča, nam je od dneva ostalo samo noč za ogled kraja, kjer smo bivali. Utrujeni od ogledovanja in razgovorov s tujimi razstavljalci, ter prestra- šeni zaradi visokih cen, saj je stal sendvič 150,00 din (samo tan- ka rezina pršuta v razpolovljeni štručki!), so zvečer le nekateri našli moč za sprehod ob sicer lepem in čistem jezeru Garda. Tam smo našli nekaj hotelov s Slovenci, ki so tudi iz drugih tovarn organizirali enakoštev- ilčen ogled sejma.

Iznajdljivi Italijani so nas vse postavili v bližino kleti izbranih vin, kjer so predvsem štajerci in ostali žejni Slovenci dokazali svo- je pevske in pivske sposobnosti. Najbolj vroči so se potem napo- tili še v jezero. Vsem tem pose- zonskim gostom je ob slovesu za- želel srečno pot natakara hotela Du Lac.

Kljub draginji pri nas doma nas je vse veselilo, ko smo zapustili desetkrat dražjo Italijo.

V. D.

1. november

Jesenski dan. Številni hiteči ljudje s šopki krizantem in sveča- mi. Že kar po tradiciji otroci pos- krbijajo za okrasitev grobov padlih partizanov. Nežni otroški glasovi zazvenijo v pesmi o smrti partiza- na. Nam, ki hitimo iz dneva v dan mimo spomenika padlih borcev ob križišču, se upočasni korak.

V Begunjah, Gramozni jami, na Urhu in še na številnih krajih, kjer so pokopane žrtve padle za svobo- do, potekajo žalne komemoracije.

Sešli se bomo na dan mrtvih ob grobovih svojih najbližjih. In roka bo prižgala svečo na grobu svoje- ga življenjskega prijatelja. Še vče- raj sta skupaj načrtovala, se vese- lila v družinski sreči, a usoda je prizadejala neizmerno žalost. Morda

je to edini dan v letu, ko se ob ma- teri zberejo odrasli otroci in ji kas- neje v topli kuhinji z obujanjem preteklosti zapolnijo praznino sta- rih let.

Naj zagori svečka tudi na grobu sodelavca. Zaradi bolezni je izosta- jal vse pogostejše, a ko je zaplapol- lala črna zastava na tovarniški zgradbi, so njegove stroje prevzele druge delovne roke.

Nešteto srečanj, misli in pogo- vorov na dan vseh mrtvih.

Naj naša čustva ne preveva člo- veška slabost v razkošju marmorja, ikeban in sveč.

V svetlobi lučk naj bo to dan tišine in spominov na vse pokojne. Na takšen dan naj bojo naše misli tudi o neizbežnosti naše nepovrn- ljivosti.

V. V.

Borimo se proti raku!

Rak je bolezen, ki vstopi, ne da bi prej potrkala na vrata. Ta bo- lezen se je tudi pri nas zelo razši- rila, tako da z njo moramo raču- nati, vendar ne vdani v usodo, tem- več z zavestjo, da ga lahko prema- gamo.

Tako je v letu 1970 nastalo v Ljubljani prvo slovensko društvo za boj proti raku. To združenje vključuje prostovoljce, ki bi poma-

gali družbi in strokovnim službam v boju proti raku. Njihovo delo je predvsem zdravstvena vzgoja pre- bivalstva in pa zbiranje sredstev za reševanje konkretnih nalog v boju proti raku. Člani društva dobivajo zdravstveno vzgojno gradivo o raku in pa propagandno ter izobraževal- no gradivo. Društvo je pripravljeno organizirati tudi predavanja, v ko- likor so člani za to zainteresirani.

Kako lahko postanemo člani dru- štva tudi mi? Preprosto. Prijavimo se v svoji osnovni organizaciji sin- dikata in plačamo letno članarino 100,00 din. Osnovna organizacija sindikata bo spisek članov obenem s članarino poslala Društvu za boj proti raku Ljubljana. Društvo bo poslalo delovni organizaciji članske izkaznice in gradivo za vsakega člana.

Postanimo člani tudi mi in spod- bujamo ljudi k zdravemu načinu življenja, da bi s tem morda pre- prečili nastanek raka ali pa vsaj omogočili hitrejše ozdravljenje obo- lelega za rakom.

M. Š.

***** Organizacija ZB Tosame

18. 10. 1983 je bil sestanek orga- nizacije ZB Tosame, na katerem so sprejeli naslednja stališča in sklepe:

1. Glede na to, da imamo v To- sami organizacijo ZB, se ta orga- nizacija enači z ostalimi družbeno- političnimi organizacijami v delov- ni organizaciji.

2. Predsednik pododbora ZB To- sama tov. Jerin Miha je zaprosil, da se ga razreši te funkcije z ute- meljitvijo, da ima problem zaradi več izmenskega dela in oddaljeno- sti. Prošnja tov. Jerina je bila ugo- dno rešena, za novega predsednika pododbora pa je bil imenovan tov. Juteršek Bogdan.

Pododbor ZB sestavljajo:

Juteršek Bogdan

Jerin Miha

Klopčič Stane

Juteršek Vida

Kerč Franc

3. Kot borčevska organizacija ima tudi program dela prilagojen tej organizaciji. Program dela ob- sega obujanje spominov NOB, or- ganiziranje in sodelovanje pri pro- slavah in obeležjih iz naše revoluc- ionarne preteklosti, sodelovanje pri pohodu ob žici okupirane Ljublja- ne, sodelovanje pri krepitvi dele- gatskih odnosov in samoupravljanja v delovni organizaciji, sodelovanje z drugimi borčevskimi organizacija- mi, sodelovanje z upokojenimi čla- ni ZB, skrb za člane ZB pri orga- niziranju rekreacije in oddiha.

4. Organizacija ZB TOSAMA skupaj z OO ZK pripravi izlet v Kumrovec in Stubiške toplice.

5. Za uresničevanje tega progra- ma se je treba bolj povezati z osnovno organizacijo ZB krajevne skupnosti Vir.

Pododbor ZB Tosama

O dejavnosti kluba upokojencev

Letna skupščina

V septembru so se kot ponavadi, zbrali naši upokojenci na letni skupščini Kluba upokojencev Tosame.

Po izvolitvi delovnega predsedstva je predsednik Kluba upokojencev tov. Slavko BAJEC podal poročilo o delu, ki se je predvsem nanašalo na obisk in skrb ostarelih in bolnih upokojencev, organiziranje izleta in druge, (po potrebi) dejavnosti.

V pozdravnih govorih so sodelovali tudi,

glavni direktor DO Edvard Pernel, ki jim je zaželel uspešno skupščino, prijetno srečanje in jih povabil, da bi se tudi v prihodnje srečevali v tako številni družini.

Tov. Jeretinova, predsednica OO ZS je dejala, da se bo sindikat še naprej vključeval in prispeval svoj delež pri delu kluba.

Tov. Radenšek pa je poudaril, da je Tosama ena redkih delovnih organizacij v Sloveniji, ki ohranja stik z delavci tudi potem, ko odidejo v pokoj.

Podal je informacijo o nujenju raznih pomoči upokojencem, kot je reševanje stanovanjskih problemov, povračilo stroškov ob smrti svojcev in podobno. Povabil je upokojence, da se poslužujejo teh ugodnosti in iščejo informacije pri Društvu upokojencev v Domžalah.

V nadaljevanju skupščine je bil izvoljen nov odbor Kluba upokojencev, za obdobje 1983/84, ki ga sestavljajo:

1. Ivanka OGOREVC, predsednik
2. Francka AVBELJ, član
3. Viktor GABERSEK, član
4. Franc STIFTAR, član
5. Pepca ZEBOVEC
6. Gašper SLAPAR
7. Slavka JUHANT

Že na letni skupščini so se upokojenci dogovorili o organiziranju izleta. Dane so bile pobude o smeri izleta, vendar so se dogovorili, da prepustijo odločitev odboru kluba, z željo, da se le-ta organizira čimprej.

75-LETNIKI

V letošnjem letu oziroma od zadnje letne skupščine pa do letos, je bilo upokojenih precejšnje število de'avcev.

Vse novo došle člane v klub upokojencev je povabil na oder tov. Jurij, za katere je spisal, za vsakega posebej seveda, stih, ki je zajemal njegovo delo in značaj, ko je ustvarjal za strojem ali delovno mizo. Nagelj pripet na prsi in izreče-

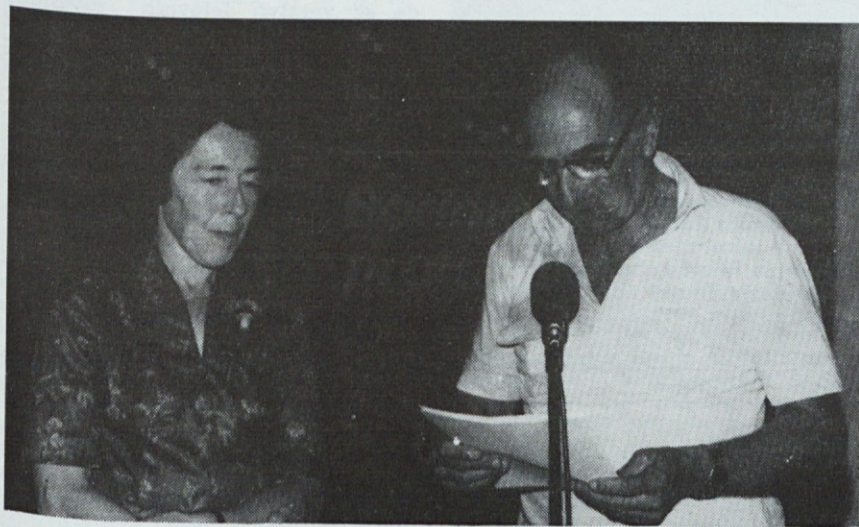
Nagelj in skromno darilo za vse te jubilate in tople čestitke za praznik, z željo, da bi še mnogo let uživali zdravje in bili veseli, kot na današnji dan.

Delavci našega obrata družbene prehrane so pripravili okusno kosilo. Naš oktet in mladinci pa so imeli kratek kulturni program.

Dobra volja, stisk rok sodelavcem, kramljanje o starih, težkih pa dostikrat tudi prijetnih časih, o sedanjem življenju, je živahno teklo. Toliko je bilo zapovedati, da je ura kar prehitro minila. Obljubili so si, da se dobijo na izletu in dorečejo, kar je nedorečenega ostalo.

Nasvidenje vsem na letni skupščini v naslednjem letu!

Nova predsednica KU tov. Ivanka Ogorevc

Izlet na Osankarico

Bilo je domenjeno in izpeljano. Eenodnevnega izleta v Osankarico se je udeležilo preko sto upokojencev.

Lepo, sončno jutro nas je pozdravilo že na Trojanah od koder smo nadaljevali pot proti Štajerski, na Osankarico, kjer je spomenik in razstavnica muzeja slovitega Pohorskega bataljona. Nekaj uvodnih besed o začetkih delovanja bataljona, združevanju vojaških enot, delovanja prebivalcev Pohorja proti okupatorju in njihovih usodah, je podal predsednik Občinske organizacije ZB, ki nas je pričakal ob dogovorjeni uri pred Domom na Osankarici.

Ogledali smo si muzej in podoživljali hrabrost in tragični konec vseh tistih, ki so dali svoja življenja za našo svobodo.

Po toplim čajem in sendviču, ki so nam ga pripravili v domu, ko smo si nabrali novih moči, smo se skoraj vsi, le malo jih je ostalo pri domu, odpravili po strmi poti, skozi gozd do spomenika padlim borcem Pohorskega bataljona, kjer so imeli svojo postojanko. Visoke smreke so veličastno stale, jesensko sonce je pronicalo na orumenelo, šumeče listje. Med potjo se je utr-

nila marsikatera beseda o junakih, ki so tod bili trd boj s sovražnikom.

Pred spomenikom smo položili venec in z enominutnim molkom počastili padle borce.

Predno smo se odpeljali proti Strmecu, nas je Metka, za spomin, »ujela« v fotoaparati in želimo si, da nam bodo slike tudi uspele.

V Strmecu, nas je čakalo okusno kosilo. Ob počitku in kozarčku štajerskega vina se je razpletel veseli pogovor, tako, da bi nekateri še kar sedeli in kramljali, pa kaj, ko je bilo na sporedu še kopanje v Dobrni.

V lepem, sodobnem hotelu, se je v bazenu okopalo nekaj izletnikov, drugi pa smo si ogledali bližnji park, čeprav na žalost, se je pričelo že temniti.

Dobre volje, čeprav nekoliko utrujeni, smo posedli v avtobuse, s pesmijo in šalami pa nam je prehitro minila pot do doma.

Vsi povprek smo govorili, kako lep dan smo imeli in škoda tistih, ki se nam niso mogli pridružiti. Pa drugič, smo si zatrjevali in že razmišljali, kam jo bomo mahnili naslednje leto. Naj ne bo daleč, da se le dobimo skupaj, ogledamo kako

znamenitost in okopamo v toplicah.

Morda Baza 20 in obisk v Dolenskih toplicah, je menila Minka.

No, do takrat je še daleč in upajmo, da bo tudi naslednjič tako prijetno, kot je bilo na Osankarici.

Upokojenci so nam pisali!

Klub upokojencev Tosama!

Sporočam vam, da se žal ne morem udeležiti vašega izleta zaradi oddaljenosti in tudi zdravja. Vsem udeležencem pa želim srečno vožnjo in mnogo užitkov.

Prijateljski pozdrav vsem udeležencem.

Ivan Sotler

Dom upokojencev — 68250 Brežice

Zelo sem vesela, ko sem prejela vaš časopis TOSAMA. Lepo je, če dobiš iz Slovenije kakšno pošto. Vsaj malo vem, kako je kaj v Tosami.

Prosim vas lepo, da bi mi še naprej pošiljali vaš časopis. Tukaj ne sliši nič slovenskega, ne po radiu in ne po televiziji.

Lepo vas pozdravljam!

Pavla Poljak

Trinajstiči 22 — 51215 Kastav

Pokojninski statut je pripravljen

Za kolikšen odstotek bodo zmanjšali predčasne pokojnine? To in še nekaj drugih vprašanj, ki so zadevale položaj kmetov in invalidov, pa največje in najnižje pokojnine, so bili precej mesecev, ko je nastajala nova pokojninska zakonodaja, v središču zanimanja širše javnosti. Hkrati so bila prav to tudi vprašanja, ob katerih so pripravljenci zakona najpogostejše pojasjevali, da bodo odgovori nanje podrobno opredeljeni v sestavu SPIS.

Tu je bil naposled pred kratkim sprejet v skupščini skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja, o njem kot enem najpomembnejših dokumentov SPIZ pa bodo še enkrat govorili tudi delegati republiške skupščine. Če bodo na prihodnji seji z njim soglašali, bo začel veljati (skupaj z novim republiškim zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju) 1. januarja prihodnje leto.

Čeprav ta zakon kot najpomembnejši novost prinaša obvezno pokojninsko zavarovanje kmetov in spremembe pri varstvu invalidov, pa so se ljudje v vsej javni razpravi najbolj živo zanimali za predčasno upokojevanje in odbite odstotke v zvezi s tem. Statut tako zdaj v svojem 32. členu pravi, da se pred-

časna pokojnina odmeri tako, da se strokovna pokojnina, do katere bi imel pravico zavarovanec glede na pokojninsko dobo, če bi dopolnil starost 60 let oziroma zavarovanke, če bi dopolnila 55 let — zmanjša; za vsako leto predčasne upokojitve za 1,5 odstotka manj; za vsako manjkajoče leto pokojninske dobe do 40 let (za moške) in 35 let (za ženske) pa 0,5 odstotka.

Kmetje je že zakon (edino v Sloveniji) dovolj jasno vključil v enoten sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Poleg tistih, ki so bili že vključeni v kmečko starostno zavarovanje, na novo priznava to zavarovanje od leta 1972 tudi za prevzemnike kmetije. Zakon tudi omogoča tako imenovano kombinirano zavarovanje, delno iz kmetovanja in delno iz rednega delovnega razmerja (manj kot 42 ur na te-

LESTVICA ZA ZMANJŠANJE

Starost (let)

Moški	ženske	moški	Pokojninska doba				
			39	38	37	36	35
			34	33	32	31	30
59	54	odstotek	2,0	2,5	3,0	3,5	4,0
58	53	zmanjšanja	3,5	4,0	4,5	5,0	5,5
57	52	pokojnine	5,0	5,5	6,0	6,5	7,0
56	51		6,5	7,0	7,5	8,0	8,5
55	50		8,0	8,5	9,0	9,5	10

den). Ugotavljanje dejstva, kdo je v resnici kmet, kar je zakon prepustil statutu, pa je urejeno tako, »da se kmet, ki opravlja kmetijsko dejavnost kot glavni ali edini poklic, sam prijavi v zavarovanje in le v primeru spora mora za to predložiti ustrezno potrdilo občinskega upravnega organa, pristojnega za kmetijstvo«.

Zelo obsežno poglavje tako v zakonu kot v statutu o invalidskem varstvu sledi temeljnemu izhodišču, da se varstvo delovnih invalidov zagotavlja tam, kjer je invalidnost nastala in je torej tesno povezana z združenim delom. Zato so zelo podrobno opredeljene pravice zavarovancev s preostalo delovno zmožnostjo; da delajo denimo krajši delovni čas, da so razporejeni na ustrezno drugo delo, da imajo možnost prekvalifikacije in seveda ustreznih nadomestil. Vendar pa bodo nadomestila še naprej izplačevali iz sredstev SPIZ.

PREDČASNE POKOJNINE

Po tako pripravljeni lestvici bo pri enaki starosti dobil višjo pokojnino tisti upokojenec, ki bo imel daljšo pokojninsko dobo. Najmanjši odbitek pri predčasni pokojnini bo torej znašal dva, največji pa deset

odstotkov. Tako zmanjšanje pokojnine pa je vezano samo na manjkajoča leta i n torej najkasneje po petih letih preneha.

Drčar Marta

KOKALJ FRANC

Zivel sem v Brdu nad Ihanom in izhajam iz številne družine. Očeta sem izgubil, ko sem bil star štiri leta. Prišla je vojna. Zaradi sodelovanja s partizani in izdaje, so nam Nemci 1943. leta, točneje 30. novembra požgali domačijo, celo

Življenje teče...

KRISTINA LAJEVIC

V Tosami sem se zaposlila 1951. leta. Do upokojitve mi manjkajo 3 leta. Nekaj časa sem delala tudi v tkalnici, a takoj ko so se pričele šivati plenice, sem ostala na tem delovnem mestu v konfekciji.

Rada imam svoje delo in sodelavce. V dolgih letih sem se zelo navezala na sodelavko Mimiko. Ob njenem odhodu sem jo pogrešala in se še sedaj pogosto spomnim najo.

O življenju mi je vseskozi v veliko oporo moja mama, ki še pri 82 letih skuha kosilo. Pravzaprav je pri nas doma zelo živahno. Vsi moji trije otroci so že poročeni, imam 4 vnuke, pričakujemo pa petega.

So pa vnuki mnogo bolj živahni kot so bili moji otroci. Takrat smo zidali hišo, marsičemu se je bilo potrebno odpovedati.

Doma v prostem času pa najrajši sedem za šivalni stroj, saj je vedno potrebno postoriti to in ono. Z vrtno in okolico imam prav tako dosti dela. Sedaj sem še v dvomih, kako se bom odločila čez tri leta, če bom delala do 55 leta. No pa saj, ko bo prišel čas, se bom že odločila.

LENČEK STANE

V družini nas je bilo šest otrok. Oče čevljar, je moral pozimi zaradi pomanjkanja dela iskati zaslužek pri različnih ljudeh, da je preživel

družino. Svojega očeta se dobro spominjam še kot otrok tudi v času vojne, ko je sodeloval s partizani in jim pomagal.

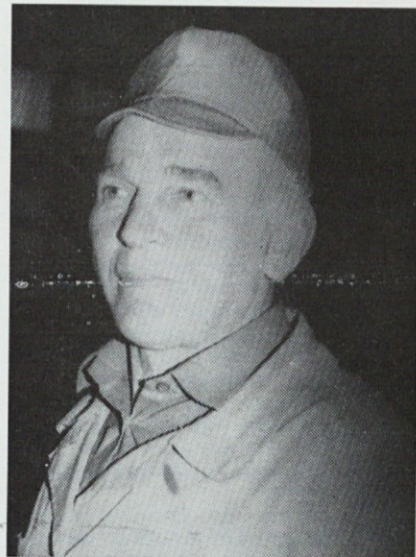
V Tosami sem zaposlen 19 let. Najprej sem delal v belilnici, kjer je bilo še veliko ročnega, težkega dela. Po petih letih sem odšel v skladišče surovin in sedaj raztovarjam, nakladam materiale pa tudi pometam in tudi skrbim za odvoz smeti.

Čeprav sem veliko na prepihu in mrazu, sem bil le enkrat težje bolan. V obeh nogah sem imel zaradi revme zelo hude bolečine in po 18 injekcijah se mi je zdravje zopet izboljšalo. Sedaj se mi zdi, da se tako dobro počutim, kot sem se pri dvajsetih in sem prav zadovoljen. Da bi le bilo tako še naprej.

Imam štiri otroke, dva sta že zaposlena v Tosami, dva pa imata še šolo. Žena je doma in ne hodi v službo. Moja žena je zelo skrbna gospodinja in ji vsa leta dajem zaslužek, da ona razporeja vse družinske izdatke. Tako sem navajen in tako se mi zdi da je najbolj prav. Doma imam delo v hlevu in na poljih. Vse to mi izpopolnjuje zadovoljstvo mojih petdeset let.

Kristini in Stanetu naše pristrčne čestitke ob življenjskem jubileju z željo, naj bosta tako živahna in prijetna še vrsto let med sodelavci in v krogu svojih domačih.

družino pa izgnali v Nemčijo. V taboriščih smo utrpeli najhujše in se zaradi strahot, ki sem jih še kot otrok moral preživeti, tega nerad spominjam. Že kot je bilo konec vojne, celo dva meseca kasneje, smo se vrnili v domovino. Naselili smo se pri teti in potem pošteno prišli za delo, da smo si obnovili dom in kmetijo. Dovolj dela je bilo doma, zato sem ostal doma in delal do 1956. leta. Moja prva zaposlitev je bila v »Tehnikumu« v Domžalah. V TOSAMO sem prišel 1966. leta v oddelek belilnice. Tiste čase je bila že tehnološko zastarela z veliko ročnega dela, vendar sem vztrajal in zdržal. Sedaj delam kot »upravljalca dvigala« v belilnici. Z delom sem zadovoljen, le nočno delo, ki ga opravljam že osemnajsto leto, me utruja. Pogrešam boljše povezanosti v oddelku in nasploh z vsemi. Se vedno velja, da je za dobre odnose in delo najboljša povezanost in sodelovanje.

Občni zbori osnovne organizacije in konference sindikata

Statut Zveze sindikatov Slovenije — določa, da člani sindikata v delovnih organizacijah vsaki dve leti opravijo občne zборе osnovnih organizacij sindikata in konference.

Po sklepu predsednika republiškega sveta ZSS, bodo občni zbori osnovnih organizacij tokrat izvedeni že do konca leta in ne šele v februarju, kot običajno doslej. Razlog za prestavitev je predvsem v tem, da se februarja v delovnih organizacijah poteka razprava o gospodarjenju v minulem letu in da hkrati težko obravnavati tudi sindikalne teme kot so:

- ocena učinkovitosti dela sindikata v preteklem mandatnem obdobju
- programske usmeritve za nadaljnje delovanje
- ocena finančnega poslovanja in sprejem finančnega načrta
- volitve organov (izvršni odbori, konferenca).

Kratek rok do izvedbe občnih zborov bo od nas zahteval zavzeto pripravljalo delo. Priprave naj bi potekale po naslednjem rokovniku.

- posvet s predsedniki izvršnih odborov, sprejem nalog, zadolžitve in rokovnika za pripravo in izvedbo občnega zbora
- nosilec: konferenca, izvršni odbori
- rok: 4. 11. 1983

— evidentiranje možnih kandidatov za IO in nadzorne odbore ter druge organe

nosilec: izvršni odbori, sindikalne skupine

rok: 15. 11. 1983

— ocena dela predsednika in članov IO in konference z vidika utemeljevanja ponovnega evidentiranja

nosilec: IO, sindikalne skupine

— uskladitev predloga evidentiranja kandidatov v ustreznih organih TOZD (DSSS), mnenja odbora za kadrovska vprašanja pri občinskem svetu ZSS

nosilec: IO, koordinacijski odbor za volitve v TOZD, DSSS

rok: 5. 12. 1983

— obravnava predloga kandidatne liste za člane IO, NO in drugih organov, predlaga poročila o delu v preteklem dvoletnem obdobju, predlaga programskih usmeritev pravil o organiziranosti in delovanju osnovnih organizacij

nosilec: izvršni odbori

rok: 5. 12. 1983

— organizacijsko tehnične priprave na občni zbor (sklic, prava dokumentov)

nosilec: člani IO

rok: 5. 12. 1983

— občni zbori

rok: do 25. 12. 1983

Sindikalne vesti

Konferenca osnovnih organizacij je na eni od svojih sej obravnavala finančno stanje in ugotovila naslednje:

Odbor za pripravo 60-letnice Tosame je izdelal poročilo, iz katerega izhaja, da so skupni stroški znašali 850.000.— din, kar presega planirani znesek. Na predhodni seji KOOZS je bilo dogovorjeno, da bomo stroške proslave delno pokrivali iz sindikalnih sredstev. V skladu skupne porabe je nerazporejenih 165.000.— sredstev, ki so bila namenjena za organizacijo prvomajskega piknika in izdatka v zvezi s športom, kulturo in socialno dejavnostjo. Ker je potrebno poiskati vse možne vire za pokrivanje višjih stroškov obrata družbene prehrane z namenom, da bi bil prispevek posameznika čim manjši, se neizkoriščena sredstva sklada skupne porabe v znesku 165.000.— din nameni za pokrivanje stroškov 60-letnice DO in stroškov obrata družbene prehrane.

Plan porabe sredstev sindikalne

članarine za leto 1983 ni bil podrobno izdelan. Iz pregleda stanja sredstev izhaja, da bo pozitivna razlika med zbranimi sredstvi članarine in predvidenimi izdatki do konca leta znašala okoli 152.000.— din.

V tem so upoštevani izdatki za šport, kulturo in socialno dejavnost ter 10.000.— din za pevski zbor Tosame.

Ker je bila na predhodnih sejah izražena želja, da se organizira izlet za vse člane sindikata, so člani KOOZS predlagali, da se pretežni del nerazporejenih sredstev članarine nameni za izlet. Člani so osvojili predlog, da se sredstva razporedijo po posameznih osnovnih organizacijah glede na število članov, izvršni odbor vsake osnovne organizacije pa sam organizira izlet za svoje člane. Sprejet je bil tudi sklep, da se iz sredstev sindikalne članarine nameni 120.000.— din za organiziranje izletov.

Člani KOOZS in izvršnih odborov so bili seznanjeni o predlogu financiranja obrata družbene prehrane do konca leta. Člani so podprli predlog, da se izkoristi vse možne vire financiranja iz sklada

skupne porabe, prispevek posameznika pa naj se poveča za 8 din, to je na 12.—din za obrok.

Odbor za splošne zadeve bo eno svojih sej posvetil samo poslovanju v obratu družbene prehrane, pripombe, ki so bile podane v razpravi, pa so se nanašale predvsem na naslednje:

— zamenjal naj bi se urnik razdeljevanja malice po oddelkih

— nočna malica naj bi bila bolj kvalitetna

— zaradi netočnega javljanja vodij izmen o prisotnih delavcih, malice velikokrat ostajajo ali pa jih zmanjka

— živila naj bi se kupovala pri zasebnih kmetih po nižjih cenah.

OSZ se predlaga, da vsake 3 mesece pregleda poslovanje v obratu družbene prehrane in v primeru višjih stroškov v poslovanju kuhinje, s tem v zvezi ustrezno korigira.

S sej samoupravnih organov

Samoupravno sporazumevanje

— Sprejme se Samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev z DO Tekstina Ajdovščina.

Namen predloženega sporazuma je ureditev zadev na področju združevanja dinarskih sredstev in ustvarjenih deviznih sredstev z namenom zagotovitve nemotene proizvodnje. Po sporazumu je določeno, da se natančneje določijo medsebojne obveznosti z letnimi plani oziroma pogodbami. Le z združevanjem sredstev v dogovorjeni višini, bo Tekstina še vnaprej lahko zagotavljala dogovorjene količine preje, ki so potrebne Tosami.

— Sprejme se Samoupravni sporazum o skupnem ustvarjanju in razporejanju deviz med Jadran Komerc iz Rovinja in DO Tosama. Za delegata v Poslovni odbor se imenujeta:

—Janez Babnik

— Janez Pižmoht.

Predlagatelj Jadran Komerc je predložil Tosami nov samoupravni sporazum po katerem gre tudi dobavitelju del deviznega priliva, ustvarjenega s prodajo tujim turistom v tej trgovinski organizaciji. Po predloženem sporazumu gre Tosami devizni delež za dobavljene izdelke; cik-cak vato, higienski vložki ter hlače plenice. Zadeva v zvezi z izvajanjem sporazuma ureja poslovni odbor v katerega udeleženke sporazuma delegirajo po dva delegata.

— Pristopi se k Samoupravnima sporazumoma o ustanovitvi posebnih samoupravnih interesnih skup-

nosti za področje elektro gospodarstva in premogovništva ter za področje nafte in plina.

V skladu z zakonom o energetskem gospodarstvu, ki ga je sprejela slovenska skupščina v oktobru 1981 sta predložena temeljnimi organizacijam združenega dela, delovnim skupnostim in drugim samoupravnim organizacijam v sprejem dva samoupravna sporazuma o ustanovitvi posebnih interesnih skupnosti za področje energetskega gospodarstva in sicer:

- za elektro gospodarstvo in premogovništvo, ki obsega tudi področje jedrske energije
- za nafto in plin.

V posebni energetske skupnosti se opravljajo zlasti naloge s področja sprejemanja planskih aktov, investicijskih programov, tarifnih sistemov in pogojev za izdajo soglasij v zvezi s priključevanjem na sisteme.

V posebno skupnost se združujejo uporabniki energije ter izvajalci nalog s področja preskrbe energije. Uporabniki energije se morajo po zakonu vsaj v eno od posebnih energetske skupnosti.

Interni akti

— Sprejme se Pravilnik o amortizaciji, revalorizaciji in prometu z osnovnimi sredstvi skupne porabe s pripombami, ki so bile podane v času javne obravnave.

— Zaradi uskladitve Poslovnika o izračunavanju OD za leto 1983 je skupni delavski svet sprejel sklep, s katerim se spremeni Poslovnik o izračunavanju OD za leto 1983 in sicer 16. člen točka 3:

- 3 a) — dnevnic nad 12 ur
808,00 din
- dnevnic od 8 do 12 ur
427,00 din
- dnevnic od 6 do 8 ur
306,00 din
- 3 b) Stroški prenovečevanja v državi v hotelu »B« kategorije
618,00 din
- 3 d) Povračilo stroškov za uporabo lastnega avtomobila 1 prevožen kilometer
11,70 din.

Sprememba Poslovnika o izračunavanju OD za leto 1983 velja od 1. 11. 1983 dalje.

Osební dohodki

— Sprejme se sprememba Poslovnika o izračunavanju OD za leto 1983 in sicer povečanje vrednosti kategorij za 6 % od 1. 10. 1983 dalje.

— Sprejme se predlog spremembe Poslovnika o izračunavanju OD za leto 1983 in sicer Tabela III — ovrednotenje del in nalog za gasilsko službo:

- vodja gasilske službe
razpon 15. — 18. kategorije
- gasilec
razpon 12. — 15. kategorije.

Referendum

Na podlagi zapisnikov volilnih komisij so delavski sveti sprejeli ugotovitveni sklep o sprejemu naslednjih samoupravnih aktov:

- Statut DO Tosama
- Statut TOZD Filtri in TOZD Saniteta
- Pravilnik o pospeševanju inovatorstva v TOZD Filtri in v TOZD Saniteta
- Pravilnik o reševanju stanovanjskih potreb delavcev v TOZD Filtri (sprejemali so ga samo v TOZD Filtri)
- Samoupravni sporazum o združitvi v delovno organizacijo (TOZD Filtri tega SaS niso sprejeli in se referendum ponovi v zakonitem roku).

Periodični obračun

Delavski sveti so sprejeli sklep o ugotovitvi periodičnega obračuna za obdobje januar - september 1983 z naslednjo vsebino:

- Bilanca uspeha od 1. 1. 1983 do 30. 9. 1983
- Posebni podatki k bilanci uspeha od 1. 1. 1983 do 30. 9. 1983
- Poslovno in finančno poročilo
- Predpisane dodatne priloge
- Finančni podatki o porabi ZS — SSP
- Poročilo o poslovanju obrata družbene prehrane.

Odbor za splošne zadeve je na svoji seji obravnaval problematiko družbene prehrane delavcev in sprejel naslednje sklepe:

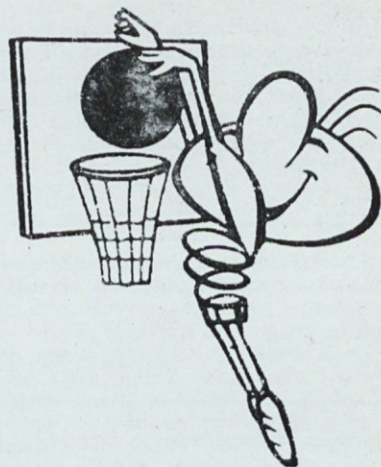

- Potrdi se predlog o povišanju lastne udeležbe delavcev v višini 12.— din od 1. 11. 1983 dalje.
- Zaradi pripomb na kvaliteto hrane, (hrana je že postala, zalita, hladna) predvsem iz oddelka sanitetne konfekcije, ki imajo po

urniku zadnji malico, naj delavci tega oddelka do naslednje seje podajo svoje mnenje glede zamenjave urnika razdeljevanja malice.

- Do naslednje seje strokovna služba pripravi pregled jedilnikov za nočno izmeno za pretekli mesec, ker se delavci nočne izmene pritožujejo nad zelo slabo kvaliteto malice.
- Zaradi netočnega javljanja o prisotnosti na delu, malica ostaja ali pa jo zmanjka, zato so bili oddelki ponovno obveščeni in opozorjeni na točno javljanje prisotnosti delavcev na delu.
- Obrat družbene prehrane se trenutno veliko več poslužuje kupovanju živil pri zasebnih kmetih (tudi pri naših delavcih), kot včasih. To pride v poštev pri nakupu solat, krompirja, čebule itd; so pa nekateri izdelki, za katere je potreben inšpekcijski pregled in bi bilo tvegano take izdelke kupovati pri zasebnikih.

Korošec N.

Uredniški odbor:

Majda Štempihar — korektor,
Marta Drčar, Marjan Poznič,
Sonja Rode, Silva Mežnar —
blagajnik, Metka Jeretina,
Marjan Hafner, Stane Tomažič,
Friderik Anzi, dipl. ing.,
Vida Vodlan, Tone Stare —
fotograf, Marjana Lubinič,
dipl. iur. — glavni urednik.

Naklada: 1200 izvodov

Tisk: Papirkonfekcija Krško

ZAHVALE

Ob smrti očeta se vsem sodelavkam in sodelavcem oddelka otroške konfekcije iskreno zahvaljujem za darovano pomoč in izraze sožarja.

Valentina Rokavec

Ob izgubi mojega dragega očeta Jakoba Barleta se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem tkalnice širokih tkanin za izraze sožalja in denarno pomoč. Hvala tudi Osnovni organizaciji sindikata za denarno pomoč.

Joži Barle

Ob nenadni in boleči izgubi ljubljene mami, Marije Svetlin, se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem iz tkalnice ovojev za izraze sožalja, darovano cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti.

Enaka zahvala OOS TOZD Saniteta za denarno pomoč.

Darko Svetlin

Mojim dobrim sodelavcem in sodelavkam iz tkalnice ovojev in pripravljalnice se za dragocena darila, poklonjena ob upokojitvi, iz srca zahvaljujem. Iskrena hvala tudi vodstvu delovne organizacije za knjižno darilo.

Mimi Vrenjak

Ob odhodu v pokoj se vsem sodelavkam in sodelavcem otroške konfekcije najlepše zahvaljujem za lepo in dragoceno darilo.

Marija Gaberšek

Vsem sodelavkam in sodelavcem DSSS, pa tudi vsem ostalim, ki ste mi poklonili lepo darilo ob odhodu v pokoj, se najlepše zahvaljujem. Prav tako se zahvaljujem tudi upravi podjetja za knjižno darilo.

Vsem skupaj pa želim mnogo delovnih uspehov in medsebojnega razumevanja.

Viktor Gaberšek

Svojim sodelavkam in sodelavcem iz mikalnice ter sindikalni organizaciji se pristržno zahvaljujem za denarno pomoč in izraze sožalja ob izgubi moje drage mame.

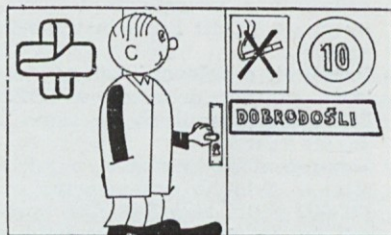
Marija Cerar

Vsem skupinam in posameznikom se za dragocena spominska darila, prejeta ob upokojitvi, iskreno zahvaljujem.

Ivanka Ogorevc

Kadrovske vesti

PRISLI V DELOVNO ORGANIZACIJO

Miš Franc — mikalnica
Novak Igor — mikalnica
Pevc Vladimir — mikalnica
Pervinšek Janez — mikalnica
Urbanija Mihael — mikalnica
Volčini Peter — mikalnica
Brodar Minka — mikalnica
Lenček Pavla — mikalnica
Peterca Metka — mikalnica
Pučko Tatjana — mikalnica
Kovač Marta — mikalnica
Florjančič Irena — mikalnica
Vrhovec Marjeta — mikalnica
Kvas Ančka — TO
Cerar Brigita — TŠT
Krašovec Stanko — TŠT

ODŠLI IZ DELOVNE ORGANIZACIJE:

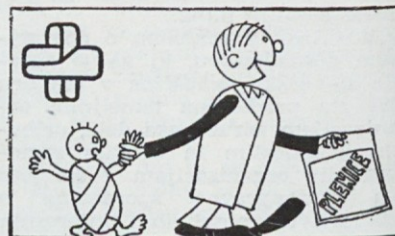
Bevc Amalija — inv. upok.
Vrenjak Marija — upokojena
Gaberšek Marija — upokojena
Pavli Marko — sporaz.
Tratnik Janko — inv. upok.
Pevc Kancijanila — inv. upok.
Grošelj Majda — sporazumno

POROČILO SO SE:

Klopčič Sonja por. ANDREJKA
Brinovec Majda

RODILI SO SE:

Kveder Vidi — hči
Frankovič Borisu in Zdenki — sin
Hrovat Helena — hči
Mushici Bajramu — sin
Šum Mariji — sin

NAGRADNA KRIŽANKA

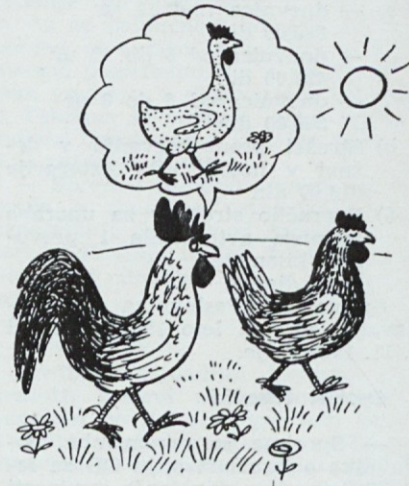
Za nagradno križanko iz oktobrske številke je prispelo 25 rešitev, od katerih je bilo 9 pravilno rešenih.

Pravilna rešitev:

zemljevid, romb, Amerika, severna, ib, srk, njive, organemnt, r, ene, z, metla, organin, a, east, eo, i, kt, marža, mreža, a, area, Kanada, ec, r, ks, pogon, v, Tito, otirači, ajd, joj, birt, nlp, ee, ars, Eka, Mee, p, bd, tt, dan, nekuranten, otka, radiro, i, mostovi, ml, pod, ost, oštarija, Ada, če, sadra, uvozen.

Izžrebanci:

1. nagrada: DOMITROVIČ Vanda — TRS
2. nagrada: PRESEKAR Marija — TRS
3. nagrada: BELCIJAN Pavla — tkalnica ovojev
Čestitamo!

Brez besed

OBVESTILO

Zaradi prostorske stiske je morala iz časopisa izpasti naša redna križanka.

Prosimo za razumevanje.

uredniški odbor